

ლია ქაროსანიძე, ირაკლი უჯმაჯურიძე, ემზარ ჯგერენაია

ქართული ტერმინთსაცავი

(ელექტრონული რესურსები ტერმინოლოგიური
კორპუსისათვის)

დღეს თანამედროვე ქართველ მეცნიერთა შორის ტერმინოლოგიასთან დაკავშირებით ორი ძირითადი აზრია გამოკვეთილი: ერთნი ამტკიცებენ, რომ თანამედროვე ტერმინოლოგიურ მოთხოვნებს არსებული ტერმინები ვერ აკმაყოფილებს და გამოსავალს ინგლისურიდან ტერმინების თარგმანში ან სულაც უთარგმნელად გადმოტანაში ხედავენ. მეორენი ტრადიციებზე დაფუძნებული ტერმინთმემოქმედების გაგრძელების მომხრენი არიან. თანამედროვე ტერმინოლოგიური ლექსიკოგრაფია, იგივე ტერმინოგრაფია, ყველა ქვეყანაში არსებულს აგრძელებს. თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებები ახალ, დამატებით შესაძლებლობებს იძლევა ტერმინოლოგიური ლექსიკოგრაფიის სწორად წარსამართავად. ქართული ტერმინთსაცავი (ტერმინთბანკი, როგორც მას უწოდებენ მრავალ ქვეყანაში) საშუალებას მოგვცემს სრულად ავსახოთ დღემდე არსებული ქართული ტერმინოლოგია და შევუსაბამოთ თანამედროვე სტანდარტებს. ამისათვის უპირველესად მთელი ტერმინოლოგიური მასალის ერთ ბაზაში მოთავსება და მისი შესწავლა-დამუშავებაა აუცილებელი. იგულისხმება თავმოყრა სხვადასხვა დროს გამოცემული ტერმინოლოგიური ლექსიკონებისა: კავშირგაბმულობის, სოფლის მეურნეობის, ნიადაგმცოდნეობის, ავტოტრაქტორის, აღრიცხვისა და სტატისტიკის, ფიზიკის, ქიმიის, იურიდიული, ელექტროწევის, რადიოელექტრონიკის, ჰიდროტექნიკური, გეოგრაფიის, სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის, სამთო-ტექნიკური, სატყეო-ტექნიკური, ჰიდროტექნიკის, სამრეწველო საწარმოს ორგანიზაციისა და დაგეგმვის, მეფუტკრეობის, ფრინველთა ნომენკლატურის, მართვის ავტომატიზებული სისტემების, რადიოელექტრონიკის, საზღვაო, გეოფიზიკის, ავტოტრანსპორტის, სამხედრო, სახელმწიფო მმართველობის, ენერგეტიკის, ეკონომიკისა და დემოგრაფიის, პოლიგრაფიული და საგამომცემლო საქმის, ბიოლოგიის, ნავთობისა და გაზის, წყლის რესურსების მართვის, ტექნიკური ტერმინოლოგიის (ყველა რედაქცია) და სხვ. (ასეთი ლექსიკონი 100-ზე მეტია); ამათგან უმეტესობა ორენოვანია,

რუსულ-ქართული ან ქართულ-რუსული, ნაწილი – სამენოვანი: ინგლი-სურ-რუსულ-ქართული.

თანამედროვე ტერმინოლოგია მრავალ ქვეყანაში სწორედ ტერმინთსაცავს ეფუძნება. საქართველოში კი ტერმინოლოგიური ლექსიკონების გაციფრება და მათი დამუშავება მხოლოდ მას შემდეგ გახდა შესაძლებელი, რაც ამ საქმეში თავდაცვის სამინისტრო ჩაერთო და ტერმინთსაცავის შესაქმნელად საგანგებო პროგრამა შექმნა ენათმეცნიერების ინსტიტუტის ტერმინოლოგებთან ერთად, წელს კი ამ საქმეს საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკაც შემოუერთდა. ციფრულ ბიბლიოთეკაში შეიქმნა საგანგებო გვერდი, რომელზეც ენათმეცნიერების ინსტიტუტში სხვადასხვა დროს მომზადებული ტერმინოლოგიური ლექსიკონები თავსდება, ენათმეცნიერების ინსტიტუტში კი უკვე დაიწყო ამ ელექტრონული რესურსების დამუშავება ქართული ტერმინოლოგიის კორპუსისათვის.

ელექტრონული ბაზები, უპირველესად, საშუალებას გვაძლევს დავანაწილოთ ლექსიკონები წლების მიხედვით. ამჟამად ჩვენს ტერმინთსაცავში ოთხი განსხვავებული რედაქციის ტექნიკური ტერმინოლოგიაა შესული:

1. 1920 წლის რუსულ-ქართული, საქართველოს ტექნიკური საზოგადოების სატერმინო სექციის მიერ მომზადებული. საბჭოთა ეპოქაში ეს და 1921 წელს იმავე ჯგუფის მიერ გამოცემული ტექნიკური ლექსიკონი ხმარებიდან ამოიღეს.
2. 1935 წლის ტექნიკური ტერმინოლოგია ვუკოლ ბერიძის რედაქციით;
3. 1977 წლისა, როგნედა ღამბაშიძისა და დვალის საერთო რედაქციით.
4. ე. წ. ღამბაშიძის ფონდი. როგნედა ღამბაშიძის რედაქციით 90-იანი წლების დასაწყისში დასრულდა ტექნიკური ტერმინოლოგიის ახალი რედაქცია. სამწუხაროდ, მისი გამოცემა 90-იან წლებში ვერ მოხერხდა. ახლა კი მისი უახლესი რედაქცია–შევსება მიმდინარეობს. ტექნიკური ტერმინოლოგიის ბოლო გამოუქვეყნებელი ლექსიკონის მასალები სამენოვანია, ფონდის მასალას ასევე მიწერილი აქვს დარგები. რა თქმა უნდა, აქ შეგვიძლია მასალის დაჯგუფება დარგების მიხედვით.

მნიშვნელოვანია ამ ლექსიკონების ერთმანეთთან დაკავშირება. ამისათვის დიდი სამუშაოა ჩასატარებელი, დასადგენია სინონიმები ერთი თუ სხვადასხვა ლექსიკონის ფარგლებში. უმნიშვნელოვანესია, თავი მოეყაროს ერთი ცნების აღმნიშვნელ ყველა ტერმინს. მაგალითად, სიტყვა **აბერაციის** ისტორია ასეთია: 1920 წელს მას შეესატყვისება **სხივთაბნევა**, 1935 წლიდან კი – ყველგან **აბერაცია**.

საინტერესოა სიტყვა **აბსორბცია**: 1920 წელს მას **შთანთქმა** ეწოდებოდა; 1935 წელს – **აბსორბცია** და **შთანთქმა**; 1977 წელს **შთანთქმა** არსად ჩანს, „ლამბაშიდის ფონდში“ (1993 წ.) კი ისევ ჩნდება აბსორბციის სინონიმად, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ **შთანთქმის** აღდგენა იყო დაგეგმილი.

აბსორბერი: 1920 წელი – **შთანთქმი**, 1935 წელი – **შთანთქმელი**, 1977 წელი – **აბსორბერი**.

გონიომეტრი: 1920 წელი – **კუთხზომი**, 1935 წელი – **კუთხემზომია**, 1977 წელი – **გონიომეტრი**.

ავიატორს 1920 წლის ტექნიკურ ტერმინოლოგიაში **ფრენოსანი** ეწოდებოდა, 1935 წლიდან **ავიატორი** უთარგმნელად გადმოიტანეს.

ბუქსირს 1920 წლისაში **მათრევი** შეესატყვისება,

ვენტილატორს – **სანიაგო**, **ვენტილაციას** – **ნიავება**.

ვენტილი 1920 წლისაში **ხრახნმცობია**, 1935 წლისაში – **ვენტილი** და **ხრახნსაცობი**, 1977 წლისაში – **ვენტილი**.

1977 წლის გამოცემაში: **ანემომეტრის** გვერდით ქართული ტერმინიცაა – **ქარსაზომი**, 1935 წელს – **ქარმზომია**, 1920 წლისაში – **ქარზომი**.

ამ ტერმინებიდან რომელს შევიტანთ თანამედროვე ნორმატიულ ლექსიკონში, რა თქმა უნდა, სპეციალისტებისა და შესაბამისი კომისიის გადასაწყვეტია. ამ პროგრამით, ამ ტერმინოლოგიური ბაზებით კი, ცხადია, გაცილებით გამარტივდება მეცნიერულად გამართული ნორმატიული ტერმინების დადგენა ყველა დარგისათვის. როგორც ვხედავთ, სარედაქციო ჯგუფს ექნება გამზადებული მასალა და მათ უნდა გადაწყვიტონ, მაგალითად, ამ ოთხი დადასტურებული ტერმინიდან **ქარსაზომი** უნდა დარჩეს, **ქარმზომი**, **ქარზომი** თუ საერთოდაც – **ანემომეტრი**.

ერთ-ერთი სირთულე, რომელიც ტექნიკური ტერმინოლოგიის უახლესი რედაქციისას დგას, სწორედ **სინონიმი**აა. სინონიმია, რომელიც ეპოქით იყო გამოწვეული, გასული საუკუნის 30-იანი წლებიდან აუცილებელი იყო ქართულ ტერმინის გვერდით უცხოური, ე.წ. საერ-

თაშორისო, ყოფილიყო ლექსიკონებში. ჩვენი აზრით, სინონიმია ამ დროისათვის გარკვეული ხერხი და გამოსავალი იყო ქართული ტერმინის გადასარჩენად. ყველა თანხმდება იმაზე, რომ სინონიმია მიუღებელია ტერმინოლოგიაში, თუმცა ვუკოლ ბერიძის მიდგომა იმ ეპოქაში სავსებით გასაგებია. ამის შესახებ თავადაც წერდა ერთ სტატიაში; „თუ ინტერნაციონალურ ტერმინს ქართულ ხალხურ სასაუბრო ენაში გააჩნია თავისი პარალელი, ჩვენც უთუოდ უნდა შემოვიღოთ იმ ვარაუდით, რომ ახლო მომავალში უცხო ტერმინი მოიხსნება და მართო მშობლიური დარჩება სახმარებლად“¹.

მაშასადამე წინა ეპოქამ მემკვიდრეობად დაგვიტოვა ტერმინოლოგიურ ლექსიკონებში ორ-ორი ტერმინი ერთი ცნებისთვის: ერთი ქართული, ერთიც – უცხოური, მაგრამ დღეს ამ ყველაფრის გათვალისწინებით განსხვავებული გადაწყვეტილება გვაქვს მისაღები. სამწუხაროდ, დრომ აჩვენა, რომ უცხო სიტყვა უფრო დამკვიდრდა, ვიდრე ქართული, ხმარებიდან თანდათან იკარგება ქართული შესატყვისები. ცხადია, სინონიმია უნდა დაიძლიოს, მაგრამ როგორ? დარჩეს მხოლოდ ქართული ტერმინი თუ მხოლოდ უცხო. მაგალითად: **დევიაცია** თუ **გადახრა**, **დეჰიდრატაცია** თუ **გაუწყლოება**, **დეგომაცია** თუ **გაუწებურება**, **დინამომეტრი** თუ **ძალსაზომი**, **გალვანომეტრი** თუ **დენსაზომი** და სხვ. **გაზისა** და **აირის** შემთხვევაში ამ სირთულის დაძლევა, ვფიქრობთ, შეუძლებელი იქნება, რადგან ორივე სიტყვა თითქმის ერთნაირადაა დამკვიდრებული. ცხადია, ისედაც დაგვიანებულმა ტექნიკური ტერმინოლოგიის ახალმა რედაქციამ ახალი ხედვა უნდა წარმოადგინოს.

ცხადია, გავითვალისწინეთ **განმარტებებიც**, გარკვეული ტერმინით აღნიშნული ცნების სწორად განმარტებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ტერმინის დასადგენად. ტექნიკურ ტერმინთა განმარტებით ლექსიკონზე მუშაობა რთულია, რადგან, როგორც აღმოჩნდა, ერთი და იმავე ტერმინით აღნიშნული ცნება განსხვავებულადაა განმარტებული სხვადასხვა სახელმძღვანელოსა თუ სამეცნიერო სტატიაში. ვფიქრობთ, ეს სირთულეს შეუქმნის განმარტებით ლექსიკონზე მომუშავე ჯგუფსაც, რომლის წევრები, უმეტესად, სწორედ ამ ლიტერატურაში გამოყენებულ განმარტებებს ეყრდნობიან. ევროსტანდარტების შესაბამისი ტერმინო-

¹ ამის შესახებ დაწვრილებით იხ. ლ. ქაროსანიძე, ტერმინოლოგია – ქართული ენის ხვალისდელი დღე, ტერმინოლოგიის საკითხები, I, 2014, გვ. 176-186.

ლოგიის დადგენა სწორედ ცნების ზუსტ განსაზღვრას ეყრდნობა, შესაბამისად, ამ ბაზებში ტერმინთა ნორმატიული, სპეციალისტთა მიერ დადგენილი და სხვა ენათა მონაცემზე დაფუძნებული განსაზღვრებები უნდა აისახოს.

უმნიშვნელოვანესია **ტერმინთაწარმოებლების** გამოყოფა. მასალის დამუშავება საშუალებას გვაძლევს გამოვყოთ ყველა მაწარმოებელი და ამ თვალსაზრისით შევისწავლოთ ერთი და იმავე დარგის, მაგალითად, ეკონომიკის, მედიცინისა თუ, ზოგადად, ტექნიკური ტერმინოლოგიის, მაწარმოებლები სხვადასხვა რედაქციის მიხედვით.

მაგალითად, **-ობა ბოლოსართით** ნაწარმოები ტერმინები: დაბრეცილობა, გამავლობა.....

-ად ბოლოსართით ნაწარმოები ტერმინები: კლებადი, ანთებადი, მილევადი, აალებადი...

-ობ ბოლოსართით ნაწარმოები ტერმინები: მართობი, მლაშობი, თანობი, ვიწრობი, ქანობი...

ბოლოსართი -ედ: განედი, ფართედი, ჯვარედი, თაღედი...

ბოლოსართი-აკ: ღილაკი, ლილვაკი, კბილაკი, ნაწილაკი, ავზაკი, ღარაკი..

ბოლოსართი -იან-ა: ფრთიანა, პეწიანა, კუდფეხიანა, ფარიანა...

ბოლოსართი – ოვან-ა: წებოვანა, ფრთოვანა, ნისლოვანა...

ბოლოსართი -ოსან-ა: ჯვაროსანა, ფაროსანა, ფრაკოსანა....

ბოლოსართი -ურ//ულ-ა: სანთურა, ბადურა, ღობურა, საკვეთურა....

თავსართი გან-: განჟაგვა, განწებება, განხრახვნა, განმუხრუჭება...

თავსართ-ბოლოსართი -სი-ე: სიმძიმე, სიბრტყე, სივრცე....

ივარაუდება არამხოლოდ თავსართ-ბოლოსართების, არამედ თავსართისებრი და ბოლოსართისებრი მაწარმოებლების, ანუ პრეფიქსოიდებისა და სუფიქსოიდების, გამოყოფა, სიტყვების დაყოფა აგებულების მიხედვით და სხვა.

შესაძლებელი იქნება სიტყვების ძიება აგებულების მიხედვით, მაგალითად, შეგვიძლია მოვძებნოთ მასალაში მარტივი სიტყვები და ასევე:

რთული უცხო წარმომავლობისა, მაგალითად: **ალუმინთერაპია**, **ალუმინკარბიდი**, **ასტროფოტომეტრია**, **ბენზინქლორიდი** და სხვ.

რთული ქართული წარმომავლობისა, მაგალითად: **აგურფხვნილი**, **არხსავსები**, **აბრეშუმსახვევი**, **მაფსახვევი**, **ზაგირგვარლი**, **აღალ-თსაშენი** და სხვ.

რთული შერეული, მაგალითად: **ავიასაბურავი**, **ალფანაწილაკები**, **აპარატშენებლობა** და სხვ.

მნიშვნელოვანია ტერმინის **ისტორიაც**: ამისათვის უპირველესად საჭიროა უკვე არსებული გამოკვლევების, ოქმებისა თუ მოგონებების ასახვა. ისტორია კონკრეტულ სიტყვასთან იქნება დაკავშირებული და მასთან ერთად ვიპოვით სრულ ინფორმაციას. მაგალითად, მათემატიკური ტერმინი **განტოლება** ნიკო მუსხელიშვილის შემოღებული ტერმინია. მან თავდაპირველად **გატოლება** ფორმა შემოიღო, შემდგომში მანვე გიორგი ახვლედიანის წინადადებით, გა- ზმნისწინის ძველი ფორმა აღადგინა და დღევანდელი განტოლება მივიღეთ **ასანთი** – ალექსანდრე ჯანელიძის მიერაა შექმნილი. **განაშენიანება** – ვუკოლ ბერიძის მიერ. აქვე აღვნიშნავთ იმასაც, რომ სწორედ ამ სიტყვის გაქრობას ცდილობს ახლა ენის მოსატეხი დეველოპმენტი – **ლისი დეველოპმენტი**, როცა ქართულად მარტივად ასე შეიძლება – **ლისის განაშენიანება**. **ქურო** – რაფიელ ერისთავის მიერ შემოღებული ტერმინია და სხვ.

ისტორიისათვის ასევე მნიშვნელოვანია უკვე არსებული გამოკვლევების, ოქმებისა თუ მოგონებების ასახვა კონკრეტულ ტერმინთან დაკავშირებით. მაგალითად, ტერმინი **მეკლდეური**, როგორც მასალებიდან, კერძოდ, ლელოს 1970 წლის 15 ნოემბრის ნომრიდან ირკვევა, ნიკო კეცხოველის დამკვიდრებული ტერმინი ყოფილა. სპორტის ამ სახეობის აღმნიშვნელ ტერმინად გაზეთ „ლელოში“ სხვადასხვა ავტორის მიერ რამდენიმე ვარიანტია შემოთავაზებული: **კლდელაშქრობა**, **კლდემოლაშქრე**, **კლდემლახველი**, **კლდეთამძლე**. ნიკო კეცხოველის ყველაზე მცირე თვალსაზრისი ასე იწყება: „ამას წინათ გამოვიდა პროფ. პ. ხუბუტიას შრომა „თუშური კილო“. ამ წიგნის ლექსიკონში არის ერთი სიტყვა მეკდეურადი – კლდეებში კარგად მოსიარულე საქონელი. თუშები კლდეს ხშირად „კილდეს“ ან კლდეს უწოდებენ, იქნებ „კლდეზე მცოცავის“ ნაცვლად გამოდგეს. მეკდეური – კლდეებში და კლდეში კარგად მოსიარულე. შემდეგ ამატებს: ნუ შეგვაშინებს განმარტებაში საქონელი, თუშეთში ოთხჯერ ვიყავ და ჩვენ შესახებაც ამბობდნენ: მებალახენი, მეკდეურებიო“.

ერთ-ერთი ოქმის შინაარსია ასეთია: 1959 წლის 13 თებერვალს გამართულ სხდომას ესწრებოდნენ არნოლდ ჩიქობავა, ვარლამ თო-

ფურია, გიორგი ახვლედიანი, ქეთევან ლომთათიძე, ალექსანდრე კობახიძე და თარგმნითი ლექსიკონების განყოფილების წევრები. იმ დღეს სხვა სიტყვებთან ერთად განიხილეს ქეთევან ლომთათიძის მიერ დასმული საკითხი, როგორ თარგმნონ სიტყვები *санат* და *санврач*. არნ ჩიქობავას წინადადება იყო შემოკლებული ვარიანტი სანექიმი, სანბატალიონი. ვ. თოფურიას კი – სრული სანიტარული ბატალიონი, სანიტარიის ექიმი. სანიტარიის ექიმიც მიზანშეწონილად მიაჩნია. საბოლოოდ გადაწყდა, რომ ორივე, ვრცელიც და შემოკლებულიც, დატოვონ.

ინსტიტუტში შემოსული ერთ-ერთი წერილის მიხედვით ირკვევა, ტერმინ **უკუგების** დამკვიდრება საქდესის დირექტორის წინადადება იყო. ინსტიტუტის ეს გამოუქვეყნებელი და შეუსწავლელი მასალა ქართული ლექსიკოგრაფიის ერთი უმნიშვნელოვანესი პერიოდის ისტორიას ინახავს.

ტექნიკური ტერმინოლოგიის რედაქციაზე მუშაობისას ყველა შესატყვისი ტერმინის თავმოყრის გარდა, უმნიშვნელოვანესია ის **შენიშვნები**, რომლებიც სხვადასხვა დროს გამოუთქვამთ. განყოფილებაში ინახება ტექნიკური ტერმინოლოგია როგნედა ღამბაშიძის შენიშვნებით. მაგალითად, **ბუნიკს ქუსლი** უწერია. **ელექტრომალოვან ბლოკს – ელექტრული ბლოკი, დიდჩქარული – დიდსიჩქარიანი, უჟანგი – უჟანგავი** და სხვა.

ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ლ. სუთიძე **ბაგირების დამარაგების** ნაცვლად გვთავაზობს **ბაგირების გადახვევას. დომკრატის** ნაცვლად გვთავაზობს ტერმინებს: **საწევარი** ან **აშწევი**. შენიშვა ბევრია, მხოლოდ მათი ასახვა ბაზებში საჭირო, რათა ნორმატიული ტერმინების დამდგენი დარგობრივმა კომისიამ უკვე გამოთქმული შენიშვნებიც გაითვალისწინოს.

უმნიშვნელოვანესია **ბიბლიოგრაფიის** სწორად ასახვა ტერმინთსაცავში, რათა ბოლოს და ბოლოს თავი მოეყაროს სხვადასხვა დარგის ტერმინოლოგიასთან დაკავშირებულ სამეცნიერო სტატიებსა თუ ლექსიკონებს. ეს, მოგეხსენებათ, ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საკითხია ტერმინოლოგიური ბაზების შესაქმნელად. ტერმინოლოგიური ბიბლიოგრაფია საკმაოდ დამუშავებულია სხვადასხვა დროს სხვადასხვა მკვლევრის მიერ. პირველ რიგში, რა თქმა უნდა, დავეყრდნობით არსებულ ლიტერატურას და შემდგომ ბიბლიოგრაფიის შევსება, ბუნიებრივია, გაგრძელდება. აქაც ძიება, რა თქმა უნდა, შესაძლებელია ავტორით, სახელწოდებით, წლებით და დარგით.

ასევე მნიშვნელოვანია **დიალექტური მასალის** ასახვა ბაზებში. როგნედა ღამბაშიძე წერდა: დიალექტური მასალების გამოყენებას ტერმინოლოგიური მიზნებისათვის ხელს უწყობს: ა) მრავალრიცხოვანი დიალექტური და დარგობრივი ლექსიკონები, რომლებიც შედგენილია ქართველი მკვლევრების მიერ სხვადასხვა დროს და საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში; ბ) შინამრეწველობის მასალები, რომლებიც შეკრებილი იყო ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში აკად. ივ. ჯავახიშვილის უშუალო ხელმძღვანელობით; გ) ალ. მაყაშვილის მიერ შედგენილი ბოტანიკური ლექსიკონი; დ) ეთნოგრაფების მასალა.

დიალექტური მასალის გამოყენების საკითხი გააქტიურდება, თუ ერთხელაც შეიქმნება ისეთი ბაზები, რომლებშიც დარგობრივი ლექსიკა მუდამ თავიდან საკვლევი და მოსაძებნი არ იქნება. ამ მასალის ელექტრონულ ბაზებში ასახვა უმნიშვნელოვანესია ტერმინოლოგიის განვითარებისათვის.

ქართულ ტერმინთბანკის მასალა, ერთი მხრივ, ისტორიას, რომელსაც ერთხელ და სამუდამოდ უნდა მოეყაროს თავი და ასრულდეს სხვადასხვა ეპოქის საზოგადო მოღვაწეთა სურვილი – ვიცოდეთ, რა მარაგი აქვს ქართულ ენას. იმავე საქმეს ივანე ჯავახიშვილი მარტო შეუდგა და თავად ამოწერა უამრავი მასალა დარგების მიხედვით და, მეორე, ამ თავმოყრილ და გაანალიზებულ მასალას ადვილად დაეყრდნობა სხვადასხვა დარგის ტერმინოლოგიური ლექსიკონების სარედაქციო სამუშაო.

Lia Karosanidze, Irakli Ujmajuridze, Emzar Jgerenaia

The Georgian Terminological Database

(Electronic Resources for the Corpus of Terminology)

Summary

Nowadays two main views have been advanced about terminology among the contemporary Georgian researchers. One part argues that the old terms do not meet the requirements of modern terminology and find the solution in translating English terms or adopting them without translation. We believe that this view denies the old traditional school of terminology, the school that is the continuation of the older school itself. Modern terminological lexicography or terminography does not deny the old in any country. Computational linguistics provides new, additional possibilities for lexicography. In the 21st century there are more ways to conduct your work wisely and effectively. The creation of the Georgian terminological database will enable us to evaluate the old and not fall behind modernity. For this purpose, first of all, it is important to store all the terminological material in one database and to study and process it. We mean gathering terminological dictionaries compiled at different times.

Modern terminology is based on the terminological database in a number of countries. In Georgia, the involvement of the Ministry of Defense made it possible to digitize and process terminological dictionaries as they have created a special program for compiling the terminological database together with the terminologists of the Institute of Linguistics. This year the National Parliamentary Library of Georgia has joined the work. In the digital library a special page has been created where the terminological dictionaries compiled at the Institute of Linguistics at different times will be placed; the Institute of Linguistics will be given the electronic versions. Electronic resources for the Georgian terminological corpus are being processed at the Institute. The paper deals with the principles of processing the terminological database based on the existing material.